

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

22. De præsumptione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

sticorum, & diuinorum impletionem spectant, debent laici obedire superioribus Ecclesiasticis.

Tertium est, clerici non sunt subditi sæcularibus potestati- bus, nisi sit ex Pontificis aliqua concessione, ita habetur cap. Ecclesia, de constitutio: vnde non tenentur obedire ipsorum præceptis, nisi in his quæ faciunt clerici vt sæculares, seu laici: vnde, si in negotijs & contractibus sæcularibus se ingerat cle- ricus, stare debet statutis sæcularium Principum.

Erga obedientiam filiorum ad patres, id vnum notandum est, teneri obedire parentibus, dum sub eorum sunt potestate, in his, quæ ad res domesticas, & bonos mores pertinent; & in re graui nolle acquiescere parentum præcepto, mortale est, vt tenet Sylu. ver. obedientia. §. 1. & Angel. ibid. num. 1. Quando ergo mater præcipit filiæ, ne inhonestè viuat, obedire tene- tur: & quando præcipit pater filio, vt literis vacet, vt abstineat à mala aliqua conuersatione, vt domus curam habeat, obedi- re tenetur. Atten- de autem, quod spernere parentum consilia, vel præcepta, etiam obligantia ad veniale; aut nolle facere hoc motiuo, vt non obediant (dico autem spernere positiuè, quia parui pendunt parentum obligationem) mortale est, vt superius diximus cap. 19. Ista sufficiant modò in particulari attigisse de inobedientia.

De præsumptione.

CAPVT XXII.

Altera filia superbiæ, secunda post vanam gloriam, præsumptio est. Hæc autem potest sic describi. *Est appe- titus se exhibendi supra propriam potestatem.* Cum enim homo vult dicere, vel facere supra id, quod verè potest, ac si talia exhibendi haberet potestatem, dicitur præsumptuosus. Est autem præsumptio in quibusdam casibus mortale pec- catum.

Primò, cum præsumptio coniuncta est cum notabili dam- no proximi, vel saltem periculo talis damni, vt, qui, cum igna- rus sit medicinæ, aut parum sciat, vult exercere medendi artè; & qui ignarus est legum, patrocinandum munus assumit; & qui nescit Theologicas veritates, vult concionari populo de rebus multum arduis.

Secundò, quando est vsurpatio alicuius dignitatis, aut of-

ficij ſæcularis vel Eccleſiaſtici; vt, qui audit confeſſiones, cum non habeat facultatem; aut iudicat, cum non habeat poteſtatem.

Tertiò, cum exponit ſe periculo mortaliter peccandi; vt, qui cognoscens ſe ſæpè labi in mortale, cum alloquitur feminas ſolus, adhuc vult, confidens ſuis viribus, alloqui. Immo etſi confidat diuinæ gratiæ, cum homo alias de ſe habeat prædictam experientiam: tunc enim eſſet tentare Deum: ſecus, cum homo non haberet talem notiſiam periculi, cui ſe expoſuit. In his caſibus mortale eſt præſumptio, in alijs frequenter eſt veniale. Eſt etiam alia præſumptio, quæ eſt contra ſpem, vnam ex virtutibus Theologicis, de qua S. Thom. 2. 2. q. 21. hæc autem eſt, cum homo plus fidit diuinæ miſericordiæ, quam debeat: tunc autem fidit plus, quam debet, quando contra diuinam legem aliquid à Deo ſperat; vt, qui putaret, ſeu vellet ſola diuina miſericordia ſaluari, nullo ſuo exiſtente opere & merito: & hæc, cum actus perfectus exiſtit, eſt mortale peccatum.

De ambitione.

CAPVT XXIII.

Tertia filia ſuperbiæ eſt ambitio. Hæc autem eſt appetitus inordinatus honorum & dignitatum, Ex genere ſuo non eſt mortale, ſed veniale. In aliquibus caſibus eſt mortale.

Primò, cum appetitur honor de aliquo mortali peccato: vt enim laudem de mortali peccato velle, eſt mortale, ita & velle honorem & dignitatem pro mortali.

Secundò, cum appetitur honor vel dignitas modo illicito, qui eſt mortale peccatum, vt velle dignitatem per ſimoniam, uſuram, homicidium, vel per dolum & fraudem.

Tertiò, cum ponitur vltimus finis in ipſo honore & dignitate, puta, cum homo paratus eſt mortaliter peccare, vt dignitatem conſequatur. Hoc modo peccat, qui, cum ſit indignus Episcopatu, vel beneficio aliquo curato, ipſam deliberate appetit. Male enim appetitur id, quod abſq; peccato retineri non poteſt.

Quar